

แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ Guidelines for Improving the Quality of Education Utilizing National Educational Test Results

ปนัดดา หัสปราบ¹ และ นันทนา จันทร์ผืน²

Panatda Hatsaprab¹ and Nanthana Chanfan²

Received: October 12, 2022; Revised: December 1, 2022; Accepted: December 07, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (ผลการทดสอบ O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) เพื่อสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครู จำนวน 300 โรงเรียน ส่วนการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า 1) สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินระดับชั้นเรียนและการประเมินระดับชาติ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.764$, S.D. = 0.577) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพระดับชั้นเรียนมีการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.817$, S.D. = 0.654) 2) ความสำเร็จของการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.082$, S.D. = 0.678)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด โดยสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามวิธี Stepwise ได้ดังต่อไปนี้

¹ศึกษานิเทศน์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา

¹Supervisor., Songkhla Province Education Office.

²ศึกษานิเทศน์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย

²Supervisor., Chiang Rai Province Education Office.

* Corresponding Author e-mail: panatdah2@gmail.com

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = .661 + .358 (F_Teacher) + .217 (F_Policy) + .244 (F_Manage)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = .393 (F_Teacher) + .263 (Policy) + .257 (F_Manage)$$

3. แนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครู โรงเรียน นโยบายการศึกษา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

Abstract

This study for developing guidelines for the quality of education by using national educational test. The results of the research were as follows:

1. A study of the practice level and the success of applying the results of the national test (O-NET) to improve the quality of education found that

1.1 Educational institutions use the results of national educational testing to improve the quality of education in assessing both their classes and the national level. Overall, the practice was at a high level. When considering each aspect, it was found that those aspects which were at the highest level of practice were applying the results of national educational testing to improve education quality in the classroom followed by at the national level.

1.2 The success of applying the results of national educational testing to improve the quality of education was generally at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the aspect that had the highest level of success was, firstly, output, followed by outcome, and last was impact.

2. As to those factors affecting the use of the national test results (O-NET) to improve the quality of education, it was found that administrative factors greatly affect the use of national test results (O-NET) to improve educational quality. This was followed by the teachers and factors related to educational policies. This can be generated as a forecast equation in the form of raw scores and standard scores according to the Stepwise Method as follows:

Forecast equations in the form of raw scores (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = .661 + .358 (F_Teacher) + .217 (F_Policy) + .244 (F_Manage)$$

Forecast equations in standard score form (Standardized Score)

$$\hat{Z} = .393 (F_Teacher) + .263 (F_Policy) + .257 (F_Manage)$$

3. The synthesis of guidelines for applying the results of the national test (O-NET) to improve the quality of education found that administrators, teachers, schools, education policies and supervision would monitor and follow up from their respective work units to help promote and support implementation of the results of the Ordinary National Educational Test (O-NET) to improve the quality of education.

Keywords: Ordinary National Educational Test (O-NET), Education Quality Development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาดำเนินการภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 และสถานการณ์ที่เป็นแรงกดดันทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โดยใช้กรอบและแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 จากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการทดสอบ O-NET ที่จัดขึ้นโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จึงเป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผลคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาแต่ละแห่งด้วย เมื่อพิจารณาคะแนนผลการทดสอบ O-NET ในช่วงที่ผ่านมา พบว่า มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ ทั้งนี้ นโยบายด้านการศึกษาของภาครัฐ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบ O-NET แต่ละวิชา ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) โดยจากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ เห็นได้จากผลการทดสอบ O-NET ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

และต่ำ จากผลการทดสอบ O-NET สะท้อนให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกันสูง

ทั้งนี้ผลการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย แม้ว่าเยาวชนจะมีการใฝ่หาความรู้เพิ่มขึ้น แต่ยังขาดความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ ส่วนประเด็นคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ปัญหาด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องและจำนวนนักเรียนต่อครูที่เหมาะสม การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพ การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมากเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูค่อนข้างน้อย โดยงบประมาณส่วนใหญ่ที่ใช้จัดการศึกษามาจากภาครัฐ ภาคเอกชนยังมีส่วนร่วมน้อย และผู้ที่มีรายได้น้อยต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาค่อนข้างมาก จึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูประบบการผลิต การพัฒนาครู และการบริหารงานบุคคลของครูให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษาเพื่อความคล่องตัว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการดำเนินงานในการใช้ผลการประเมินระดับชาติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนไม่มากนัก ผลงานที่สำคัญ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการนำผลการทดสอบ O-NET ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปี 2558 ของ สทศ. โดยการวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการนำผลการทดสอบ O-NET ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการกำกับติดตามและสนับสนุน (mentoring and supporting) นอกจากนั้น สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์ (2557) กล่าวถึงหลักการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้คะแนนเป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นและเป็นเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา โดยครูผู้สอนควรนำคะแนนไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนนั้น ในการนิเทศติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561 เกี่ยวกับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในจังหวัดสงขลา พบว่า ยังคงมีปัญหาในการนำผลการทดสอบไปใช้อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ผู้บริหาร

สถานศึกษาไม่สามารถตีความหมายจากสถิติที่ระบุในแบบรายงานผลได้อย่างลึกซึ้ง ส่วนใหญ่จะรู้จักและใช้เพียงค่าเฉลี่ยระดับโรงเรียน ค่าคะแนนรายบุคคล จึงทำให้มองไม่เห็นปัญหาที่จะต้องได้รับการพัฒนาในรายละเอียดย่อย เช่น สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การกระจายของคะแนนนักเรียน แม้กระทั่งครูผู้สอนยังไม่เข้าใจสถิติที่แสดงเป็นค่าตัวเลข และขาดการวิเคราะห์ข้อด้อยในรายละเอียดของสารการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความบกพร่อง จึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาการสอนของตนเองเพื่อแก้ไขคุณภาพผู้เรียนในส่วนที่บกพร่องนั้น รวมไปถึงตัวนักเรียนไม่เข้าใจผลการสอบของตนเองในรายละเอียดตามสารและมาตรฐานการเรียนรู้ ทำให้ไม่สามารถวางแผนพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม (ปนัดดา หัสปราบ, 2561) และจากงานวิจัยของเอื้อมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ ของปีการศึกษา 2551 พบว่านักเรียนที่สอบ O-NET ยังไม่เห็นความสำคัญของการสอบ เนื่องจากยังไม่ทราบว่าผลที่ได้จะถูกนำไปใช้อย่างไร โรงเรียนยังจัดการศึกษาตามสภาพบริบทของโรงเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและครู โดยที่โรงเรียนที่อยู่ในเขตเมืองจะได้รับแรงกระตุ้นมากกว่าโรงเรียนที่อยู่ในชนบท ครูผู้สอนของแต่ละโรงเรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทดสอบ O-NET รวมถึงการสอนในชั้นเรียนของครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการบรรยายมากกว่าการหาวิธีให้นักเรียนฝึกคิดเอง เนื่องจากบางโรงเรียนมีครูผู้สอนที่จบการศึกษาไม่ตรงกับวิชาที่สอน รวมถึงภาระงานของครูผู้สอนมีมากเกินไป ระดับความยากของข้อสอบ อีกทั้งครูและนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าข้อสอบมีความยาก เพราะข้อคำถามเน้นการคิดวิเคราะห์ ส่วนงานวิจัยของอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2556) วิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยศึกษาจากพหุกรณีศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ พบว่า กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมี 3 ด้าน ประกอบด้วย กลยุทธ์ด้านที่ 1 คือ กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ในด้านที่ 2 คือ การพัฒนานักเรียน และกลยุทธ์ในด้านที่ 3 คือ การพัฒนาครู ดังนั้นการสร้างระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพในโรงเรียนนับได้ว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ขององค์การให้บรรลุเป้าหมาย พลังสามฝ่ายของบุคลากรในโรงเรียนซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน ต้องเกิดจากการมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสามารถเลือกบทบาทที่เหมาะสมตามศักยภาพแต่ละบุคคลในการขับเคลื่อนองค์การ ซึ่งหมายถึง “โรงเรียน” ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2554) การบริหารจัดการในเชิงวิชาการภายในโรงเรียนย่อมเป็นส่วนที่สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนในโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นจนสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบ O-NET ได้ในที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติหน้าที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ทำการศึกษาเพื่อการวิจัยแนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา เริ่มจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาสถานะของการดำเนินงานว่าอยู่ในระดับใด และศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลจากการดำเนินงานวิจัยนี้จะนำไปสู่การสังเคราะห์

แนวทางแกโรงเรียนทั่วไปที่มีปัจจัยและบริบทที่ใกล้เคียงกัน นำไปสู่การปฏิบัติทั้งทางการบริหารจัดการเชิงวิชาการ และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานของชาติ และเพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งนำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษาจนถึงระดับชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. เพื่อสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. สภาพปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย
 - 1.1 การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา การประเมินระดับชั้นเรียน และการประเมินระดับชาติ
 - 1.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ (result) ในการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านผลผลิต (output) ผลกระทบ (impact) และผลลัพธ์ (outcome)
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านบริบทองค์กร และด้านนโยบายการศึกษา
3. แนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มหลักที่ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา การวัดและประเมินผล โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ปัจจัยและเงื่อนไขแห่งความสำเร็จ

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ มีรายละเอียดการกำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ระยะที่ 1 การดำเนินการในระยะที่ 1 ประกอบด้วย 1) ศึกษาสภาพปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประชากร คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ใน 5 ภูมิภาค

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 300 โรงเรียน กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ใน 5 ภูมิภาค ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ขอบเขตด้านเวลา กำหนดช่วงเวลาในการศึกษาระยะที่ 1 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2564

ระยะที่ 2 สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติ

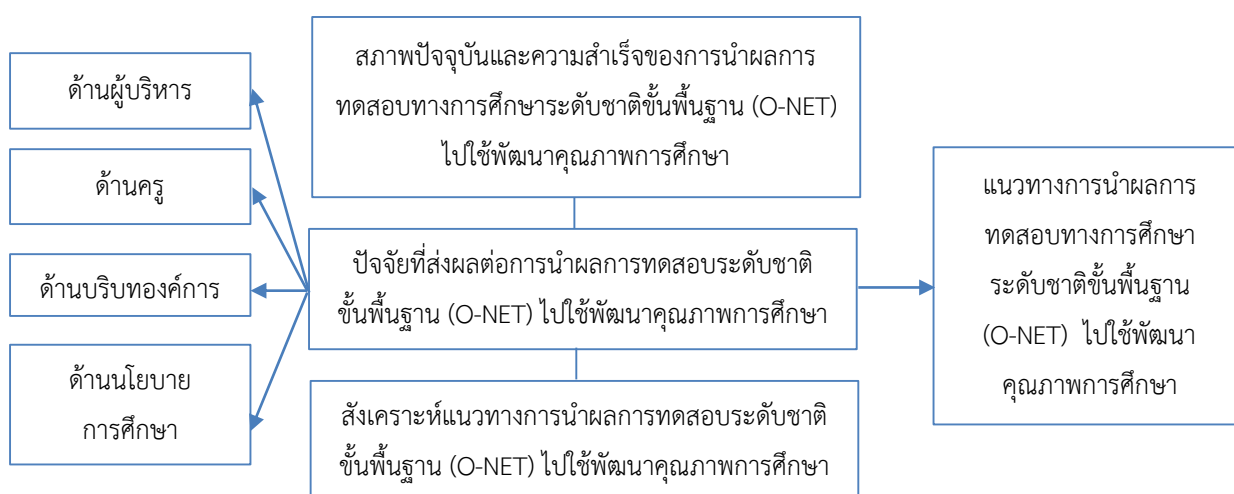
การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาแนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling)

ขอบเขตด้านเวลา กำหนดช่วงเวลาในการศึกษาระยะที่ 2 เดือนกันยายน-ตุลาคม พ.ศ. 2564

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้พัฒนาจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา แนวคิดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เพื่อสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดโดยผู้วิจัยนำเสนอปัจจัยที่กำหนดขึ้น การศึกษาสภาพการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และมีคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 สภาพการปฏิบัติและความสำเร็จ ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งรหัสคิวอาร์ (QR Code) แบบสอบถามผ่านหน่วยงานต้นสังกัด ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายเชิงพรรณนา

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และสรุปบรรยายเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลผลการประเมิน สภาพปัจจุบันและความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยนำคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ในแต่ละด้านมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลผลที่กำหนดไว้

2. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3

3.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารตามเนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา (narrative descriptions)

3.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถอดรหัสข้อมูลด้วยการลดทอนขนาดข้อมูล แล้วใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytical induction) โดยการนำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ เรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จัดกลุ่มข้อมูลที่เป็นสาเหตุ กระบวนการ ผลลัพธ์หรือผลกระทบ จากนั้นจึงนำมาตีความประกอบกับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ หารูปแบบของความสัมพันธ์ที่อาจเกิดขึ้น จากนั้นอภิปรายผลตามแนวคิด และทฤษฎีเพื่อสร้างข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า

1.1 สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินระดับชั้นเรียนและการประเมินระดับชาติ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพระดับชั้นเรียน รองลงมาคือ ระดับชาติ

1.2 ความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำเร็จในระดับมากที่สุดลำดับแรก คือ ด้านผลผลิต รองลงมาคือผลลัพธ์ ลำดับสุดท้าย คือ ผลกระทบ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านครู และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา โดยสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามวิธี Stepwise ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = .661 + .358 (x_2) + .217 (x_4) + .244 (x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = .393 (x_2) + .263 (x_4) + .257 (x_1)$$

3. การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครู โรงเรียน นโยบายการศึกษา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยหน่วยงานทุกระดับวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในปีการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อทำการคัดเลือกมาตรฐานและตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน หน่วยงานระดับนโยบายกำหนดนโยบายจุดเน้นในการพัฒนา รวมทั้งวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สื่อสารสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทุกระดับเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ” มีผลการวิจัยซึ่งผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.1 สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินระดับชั้นเรียนและการประเมินระดับชาติ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพระดับชั้นเรียน สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่กล่าวถึงการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (NT/O-NET) ในเรื่องของการพัฒนาบุคลากรในระดับสถานศึกษาในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับการประเมินระดับชาติ ซึ่งการประเมินระดับชั้นเรียนอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ ผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่วัดผลตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้มีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ 3 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน การวัดผลระดับชั้นเรียนเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ปัจจัยอีกประการหนึ่งคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ติดตาม ช่วยเหลือ และชี้แนะการดำเนินงานแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการจัด

อบรมให้ความรู้แก่ศึกษานิเทศก์และครูผู้สอนในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน การสร้างแบบทดสอบแบบเขียนตอบ การสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการคิด การสร้างแบบทดสอบวินิจัยผู้เรียน เป็นต้น อย่างต่อเนื่องทุกปี ส่งผลให้ศึกษานิเทศก์มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบและเครื่องมือการประเมินคุณภาพผู้เรียนที่หลากหลาย สามารถให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่ครูในสังกัดได้เป็นอย่างดี อีกทั้ง ครูผู้สอนก็มีความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพได้ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการยกระดับการประเมินคุณภาพผู้เรียน

1.2 ความสำเร็จของการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความสำเร็จในระดับมากที่สุดลำดับแรก คือ ด้านผลผลิต รองลงมาคือผลลัพธ์ ลำดับสุดท้ายคือ ผลกระทบ เมื่อพิจารณาแล้วด้านผลผลิตนั้น ประกอบด้วย เรื่องของการจัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับทิศทางของแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายปี/รายภาคที่สอดคล้องกับการประเมินผลการทดสอบ O-NET ตลอดทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษานั้น สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่กล่าวถึงผลการทดสอบ O-NET ทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 วิชาหลัก อยู่ในระดับสูงพบว่า สถานศึกษามุ่งเน้นให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เน้นสถานศึกษาเป็นฐานและการมีส่วนร่วมของชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ในการร่วมคิดร่วมวางแผน และรับผิดชอบให้ความสำคัญกับผลการทดสอบ O-NET เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาการเรียนการสอนและเป็นแนวทางในการสอบครั้งต่อไปเป็นภาพสะท้อนในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามผลการวิจัยของ เอื้อมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ที่พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET สูง ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกันในแต่ละรายวิชา มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการสอนอย่างต่อเนื่อง ในทางตรงข้ามโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การสอบ O-NET ต่ำ พบว่าครูจะใช้วิธีการสอนแบบเดิม ๆ คือการสอนแบบบรรยาย มุ่งเน้นให้ท่องจำไม่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียน ไม่ใช้สื่อในการเรียนการสอน ขาดการเอาใจใส่ในการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานของประเทศ สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Schreiber, J. S. (2002). ได้รายงานนโยบายการสอบได้ส่งผลกระทบในทางบวกต่อนักเรียน ได้แก่ นักเรียนมีความรู้และทักษะดีขึ้น กระตือรือร้นให้เรียนหนักมากขึ้น และรู้เป้าหมายว่าเรียนเพื่ออะไร

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา สำหรับปัจจัยด้านผู้บริหารสำคัญที่สุดเพราะผู้บริหารเป็นคนกำหนดทิศทางในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งหลายเป็นผู้ที่มีเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนและมีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น สอดคล้องกับ รุจิรุ ภู่อาระ (2557) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิผล

จะแสดงออกถึงภาวะผู้นำ ในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำการเรียนรู้ของนักเรียน ต้องมีความรอบรู้ทั้งเนื้อหาสาระทางวิชาการและเทคนิคการสอน ต้องทำงานร่วมกับครูในการเสริมสร้างทักษะที่เข้มแข็งให้แก่ครูด้วยกัน เก็บข้อมูลวิเคราะห์และใช้ข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสามารถในการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ฯลฯ เป็นต้น และมีส่วนร่วมในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือจะต้องมีทักษะด้านภาวะผู้นำสูง มีความรู้ความเข้าใจต่อการใช้อำนาจหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในประเด็นดังกล่าวอย่างชาญฉลาดจนเกิดผลสำเร็จนั่นเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิรงค์ เศษวงค์ (2556)

ทศพร จันทราช (2554) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยในด้านการกำหนดเป้าหมายนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำกรอบเป้าหมายและสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนให้เป็นที่เข้าใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำงานร่วมกับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนาภายในโรงเรียน และพัฒนาเป้าหมายการปฏิบัติงานไปสู่ทิศทางที่ตั้งไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสื่อสารแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเป้าหมายของโรงเรียนต่อครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ซึ่งการสื่อสารนี้ทำได้โดยใช้สื่อทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และเป็นไปตามแนวคิดของ Murphy (1990) ที่ว่า การกำหนดเป้าหมายควรเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน โดยรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนทั้งที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน รวมถึงหน้าที่รับผิดชอบของครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สื่อสารเป้าหมายให้รับทราบร่วมกันบ่อย ๆ ให้เป็นที่เข้าใจทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และครู เน้นย้ำความสำคัญให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่าเป้าหมายช่วยชี้ว่าโรงเรียนต้องมีกิจกรรมอะไรบ้าง สำหรับปัจจัยด้านครูซึ่งเป็นปัจจัยรองลงมาที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น แสดงให้เห็นว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ความรู้และความสามารถของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ บทบาทของครูมีความสำคัญที่จะผลักดันให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนทางสังคมของครูในแนวทางเดียวกันว่า การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้รับการสนับสนุนโดยผ่านทางความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทำให้เกิดการยอมรับการช่วยเหลือ ความพึงพอใจส่งเสริมให้ผู้ได้รับมีความสุขเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Lin (1979, อ้างถึงใน อุมพร สันตจิตร์, 2552) และจากการศึกษาของ Russell, Altealer, & Velgen (1987, อ้างถึงใน วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน, 2552) พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลถึงการทำงานให้บรรลุความสำเร็จ และยังส่งผลถึงการมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอีกด้วย รวมทั้งครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ คุณภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ครูที่ตั้งใจจริงและมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน สามารถอธิบายความหมายได้ชัดเจน จัดกิจกรรมได้มากมายและเหมาะสมกับนักเรียน มีการเตรียมการสอน การเสริมแรง การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ถ้าครูมีคุณภาพก็สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพได้ด้วย ส่วนปัจจัยด้านนโยบายการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของภาครัฐและแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดตัวชี้วัดที่เน้นการยกระดับคะแนน O-NET การพัฒนาคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ผู้เรียนมีคะแนนผลการทดสอบ O-NET แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ นโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาคแก่นักเรียนทุกคนให้ได้รับความรู้อย่างทั่วถึง ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว และเป็นไปตามข้อเสนอเชิงนโยบายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารตระหนักและให้ความสำคัญกับผลการทดสอบ O-NET เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนการนำคะแนนผลการทดสอบ O-NET มาเป็นเกณฑ์ในการสอบคัดเลือกผู้เรียนเข้ามาในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการสอบ O-NET เช่น การนำคะแนนการสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาผู้เรียนเข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้มากขึ้น เป็นต้น แต่ทั้งนี้เนื่องจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2563 ที่กำหนดให้ยกเลิกการทดสอบเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และการดำเนินการทดสอบ O-NET ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ให้ถือเป็นสิทธิส่วนตัวโดยเฉพาะของนักเรียนที่จะเข้ารับการทดสอบตามความสมัครใจ ดังนั้น เพื่อให้การใช้ผลการทดสอบ O-NET เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 เฉพาะระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้ใช้สัดส่วนคงเดิม คือ 70:30 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อเปิด-ปิดภาคเรียนประจำปีการศึกษา 2563 ของสถานศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่จัดสอบระดับชาติได้พิจารณาถึงช่วงเวลาของการทดสอบระดับชาติประจำปีการศึกษา 2563 ตามสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนไป โดยให้สอดคล้องกับช่วงเวลาการเลื่อนเวลาเปิด-ปิดภาคเรียนของสถานศึกษา และสอดคล้องกับเวลาที่สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องใช้ผล

การทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย เมื่อแนวโน้มสถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติ ไม่เสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ของนักเรียน การจัดสอบ NT และ O-NET ก็จะเป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการสอบในปีที่ผ่านมา และมีความพยายามที่จะใช้นวัตกรรมทางด้านการสอบเพิ่มมากขึ้น เช่น การวิจัยและพัฒนาระบบการทดสอบออนไลน์ การนำ AI มาช่วยตรวจกระดาษคำตอบอัตโนมัติของผู้เรียน รวมถึงการนำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการทดสอบสู่การปฏิบัติเพื่อลดความซ้ำซ้อนของการทดสอบให้น้อยลง การลดความเครียดและวิตกกังวลของนักเรียนจากการสอบจำนวนมาก เป็นต้น หรือแม้กระทั่งนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคล เพื่อที่จะทำให้มีผลการทดสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว ดังนั้นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบในการวางแผน การกำหนดนโยบายหรือการติดตามผลการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษา จึงมักใช้คะแนน O-NET เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา ดังตัวอย่างแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) รวมทั้งการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนำคะแนน O-NET ไปใช้ประโยชน์ควรจะมีการพิจารณาอย่างรอบด้านถึงผลกระทบของการนำคะแนน O-NET ไปใช้และควรมีการศึกษาความต้องการของผู้ที่ใช้ประโยชน์จากผลคะแนน O-NET กลุ่มต่าง ๆ ว่าต้องการข้อมูลและรูปแบบรายงานในลักษณะใดที่จะเอื้อประโยชน์และทำให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบ O-NET อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะนำไปเป็นต้นแบบในการประยุกต์ใช้กับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติประเภทอื่น ๆ ต่อไป

3. การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่าผู้บริหาร ครู โรงเรียน นโยบายการศึกษา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยหน่วยงานทุกระดับวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในปีการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อทำการคัดเลือกมาตรฐานและตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน หน่วยงานระดับนโยบายกำหนดนโยบายจุดเน้นในการพัฒนา รวมทั้งวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สื่อสารสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทุกระดับเกี่ยวกับการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการทดสอบ O-NET เป็นการสอบของนักเรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ดังนั้นคะแนน O-NET จึงเป็นคะแนนที่เป็นตัวบ่งชี้แสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน และแสดงถึงประสิทธิผลของนักเรียนทั่วประเทศ ส่วนการนำไปใช้เพื่อกำหนดค่าเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการเรียนการ

สอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษานั้น เป็นการศึกษารวมของการสอบและการนำผลการสอบไปใช้ซึ่งเมื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์จากผลคะแนน O-NET แม้ว่าจะมีการนำผลการสอบไปใช้ในทางลบบ้าง (ดุขฎิ โยเหลา, 2562) แต่ในภาพรวมแล้วจะเห็นว่ามีความเห็นที่เห็นความสำคัญและนำข้อมูลที่ได้จากการสอบ O-NET ไปใช้มากขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ธนนันท์ ธนารัษฎะภูมิ (2563) ได้มีผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมทำงานยกระดับผลการทดสอบ O-NET กับครูทุกขั้นตอน รวมถึงให้โอกาสครูในการแสดงความคิดเห็นปรึกษาหารือกับผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งสร้างขวัญกำลังใจให้ครู นอกจากนี้ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมกันส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนเพื่อให้ นักเรียนเห็นความสำคัญของการทดสอบ O-NET และผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูได้ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียนและผู้เรียน การพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา การให้ความช่วยเหลือ แรงแก้ปัญหาแก่กลุ่มสถานศึกษาที่มีผลคะแนนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย สำหรับระดับปฏิบัติการ สถานศึกษาทราบระดับคุณภาพของโรงเรียนจากคะแนนของนักเรียนที่เข้าสอบทุกคน สามารถนำไปเปรียบเทียบผลกับโรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็น สังกัด ขนาด หรือตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เพื่อเป็นสารสนเทศในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากรายงานคะแนน O-NET ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป นอกจากนี้ นักเรียนและผู้ปกครองสามารถใช้ผลคะแนนเป็นแนวทางในการให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนบุตรหลานให้เกิดการพัฒนาต่อไป ข้อมูลคะแนน O-NET ที่ได้จากนักเรียนทุกคนในประเทศไทยในแต่ละปีนั้น มีคุณค่าต่อการพัฒนาระบบการศึกษาทั้งในระดับโรงเรียนและระดับประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และจะมีประโยชน์อย่างยิ่งถ้านำคะแนน O-NET ไปใช้อย่างถูกต้อง โดยไม่ใช่ทำลายขวัญกำลังใจของครูผู้สอน ทั้งนี้ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นองค์กรที่สำคัญในการช่วยผลักดันให้มีการนำข้อมูลคะแนน O-NET ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพตามที่ได้นำเสนอมาข้างต้น

นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่ได้ยังมีอีกหลายประเด็น ที่สมควรได้รับการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในรายละเอียด เช่น เหตุใดบางโรงเรียนจึงมีผลการพัฒนาคะแนน O-NET อยู่ในระดับที่สูงอย่างต่อเนื่อง และเหตุใดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจึงมีผลการพัฒนาคะแนน O-NET ในระดับสูงในบางวิชาเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาธิการควรปรับเกณฑ์จำนวนครูผู้สอนให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาและสภาพบริบทของพื้นที่จริง อันจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูผู้สอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารตระหนักและให้ความสำคัญกับผลการทดสอบ O-NET เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนการนำคะแนนผลการสอบ O-NET ไปใช้อย่างถูกต้องให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ กำหนดเป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา

3. สถานศึกษาปรับเปลี่ยนรูปแบบการทดสอบความรู้และการประเมินผลในการวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เช่น การเพิ่มอัตราการสอบแบบอัตโนมัติให้มากขึ้นในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ รวมถึงให้ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้จากการลงมือทำ

4. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ควรเผยแพร่ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบนำเสนอต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ใบรายงานผลสอบ O-NET ในระดับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ โดยจำแนกตามตัวแปร (ขนาดโรงเรียน ที่ตั้ง เขตพื้นที่ ศึกษาธิการจังหวัด/ภาค ภูมิภาค และประเทศ รายละเอียด) รวมถึงเผยแพร่ผลการวิเคราะห์คะแนน O-NET ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา/เขตพื้นที่/ศึกษาธิการจังหวัด/ศึกษาธิการภาค เพื่อทราบและเป็นข้อมูลเปรียบเทียบและพัฒนาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้สารสนเทศจากการประเมินผลการจัดการศึกษาและการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

5. จัดระบบส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (learning support) และระบบส่งเสริมและสนับสนุนการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน (evaluation support) ให้สถานศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยหน่วยงานต้นสังกัดกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผนยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาต่าง ๆ ดำเนินการกำกับติดตามทั้งระหว่างและสิ้นสุดการดำเนินการ และทำการทบทวนหลังการปฏิบัติเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา (After Action Review: AAR)

6. นิเทศการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน โดยทีมงานในหน่วยงานบังคับบัญชาในลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยง (coaching) ให้สถานศึกษามีความเป็นตัวของตัวเองและเห็นคุณค่าในตัวเอง จนเกิดวัฒนธรรมคุณภาพภายในองค์กร (quality culture)

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ดุขฎิ โยเหลา. (2562). รายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2560 (ฉบับสมบูรณ์). สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). <https://www.niets.or.th/th/content/download/15721>.
- ทศพร จันทราช. (2554). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ 4 สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ 4 มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนนันท ธารัตตะภูมิ. (2563). การใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 48(1), 63-82.
- ปนัดดา หัสปราบ. (2561). การวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา.
- รุจิร ภูสาระ. (2557). การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- ฤทธิ์รงค์ เศษวงศ์. (2556). อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความ มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. *วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพัฒนา พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สัมพันธ์ พันธุ์ฤกษ์. (2557). การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน. <http://www.niets.or.th/cm/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561 (Education in Thailand 2018). กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2554). การนิเทศภายในหัวใจการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน. *วารสารวิชาการ*. 5(8), 26-27.

- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2556). การวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: พหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับดี. http://www.niets.or.th/index.php/research_th/view/15
- เอี่ยมพร หลินเจริญ, สิริศักดิ์ อาจิวิชัย, และ ภริภา จันทอินทร. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ. พจนอดทนการวิจัยจาก สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2552.
- อุมาพร สันตจิตร. (2552). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ภาษาอังกฤษ

- Murphy J. (1990). *Education: A decade of reform*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Schreiber, J. S. (2002). *Institutional and student factors and their influence on advanced mathematics achievement*. Journal of Educational Research, 95(5), 274-286.